

[Hølge Nielsen.]

dem som et skridt på vejen til en udligning af lejen i den nye og den gamle boligmasse. Uden at det skal betragtes som en beklagelse over, at forhøjelserne ikke er store nok, vil jeg blot konstatere, at de sammenlagt højst indbringer ca. 40 mill. kr. om året, og heraf går en del af beløbet i ejernes lomme. Skulle det omregnes i en generel husleje-forhøjelse, altså for alle lejere, ville det udgøre 2 pct.s forhøjelse.

Jeg forstår udmærket, at der også er folk i regeringsblokken, der ikke kan stemme for ministerens forslag. Jeg havde håbet til det sidste, at ministeren havde taget dette makværk af bordet. Det er ikke lapperier, der er brug for, det er en langsigtet løsning, der kan forhindre, at den bygge- og udlejningskrise, der måske lurder lige om hjørnet, kan undgås. Boligministeren udtalte ved fremsættelsen af disse lovforslag, at regeringen ville strække sig lidt for at bevare samarbejdet. Det har vi ikke kunnet mærke i udvalget, ministerens samarbejdsvilje er ikke smittet af på alle regeringspartierne medlemmer af udvalget. Har man overhovedet ønsket at behandle vore forslag, som vi har fremsat dem i udvalget, som vi har fremsat dem i salen? Har man overhovedet villet drøfte problemerne vedrørende alt det, der er med til at fordyre nybyggeriet? Nej, hvordan man skulle bære sig ud med at fordyre det bestående byggeri, ja, det har man gerne villet drøfte og gerne villet forsøge at få os med til.

Ved boligforliget i 1966 gik de fire forligspartier ud fra, at der behøvedes en normaliseringsperiode på 8 år; halvdelen af tiden er nu gået, og hvad er der sket? Renten er ikke faldet, den er højere end nogen sinde og belaster byggeriet hårdt, også det rentesikrede byggeri, der jo må betale fuld rente til byggelån, til grundkøb, og hvor materialepriserne jo også påvirkes stærkt af renteudviklingen. Grundpriserne er ikke faldet, tværtimod stiger grundpriserne stærkere end nogen sinde. Det er disse to faktorer, der er skyld i nybyggeriets stadig stigende priser. Ikke engang de rimelige krav, der er rejst af Fællesorganisationen for almenyttigt Boligbyggeri vedrørende fuld momsgodtgørelse, har man kunnet imødekomme for at billigere byggeriet.

Byggeriet får stadig kun godtgjort 106 kr.

pr. m², til trods for at det er bevist, at momsen udgør et sted mellem 160 og 200 kr. pr. m² beregnet efter 12½ pct.s moms. Det er store beløb, det drejer sig om her: for en lejlighed på 100 m² bliver der tale om en fordyrelse, en boligskat, på mellem 5.000 og 6.000 kr. eller en lejefordyrelse på mellem 600 og 700 kr. pr. år, og dette til trods for at det i loven om almindelig omsætningsafgift er fastslået, at der ikke er moms på boliger.

Jeg vil gerne i denne relation spørge, om regeringen fortsat agter at opkræve denne momsafgift på det i forvejen meget dyre boligbyggeri. Jeg tænker ikke mindst her på Københavnsområdet, hvor priserne jo er væsentlig højere end i de øvrige dele af landet, og momsgodtgørelsen er ens for såvel København som for den øvrige del af landet.

Lavere grundpriser kan opnås ved offentlige jordkøb og byggemodning. Vi har gang på gang peget på nødvendigheden af at styrke statens bolig- og byggefond, der blev skabt under den socialdemokratiske regering i 1966-67, men totalt ødelagt af den nuværende regering i 1968, og vi har peget på ekspropriation til boligformål. Men regeringen har ikke ønsket at behandle disse problemer; ikke engang det rimelige krav om inddragelse af de kapitalgevinster, der hentes ind over ejerlejlighedssalget, ønsker man at gøre noget ved.

Der har ikke været meget perspektiv i regeringens forslag, vi har ikke under udvalgsarbejdet formået at putte perspektivet ind i boliglovgivningen. Boligsektoren går en ny periode af håbløshed i møde, en ny periode uden mulighed for planlægning. Socialdemokratiet har i udvalgsarbejdet været forhandlingsvillig, men vi talte stort set for døde øren. Det er et stort og tungt ansvar, der nu fremover hviler på regeringspartierne skuldre.

Knud Østergaard: Det konservative folkeparti kan godt tage, at begrebet én kommune i Københavnsområdet i boligmæssig henseende udvides fra at omfatte Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner til også at omfatte en lang række af omegnskommunerne. Vi finder det rigtigt, at man ikke inden for dette store samlede område kan være i besiddelse af mere end én lejlighed, og derfor kan vi stemme for ændrings-